

2. TwinRegion odborný workshop

Zápisnica o výsledkoch

Miesto: Hotel Bôrik, Bôrik 15, 81408 Bratislava 1

Dátum: streda, 28. september 2011

Čas: 9:30-16:00 hod.

Účastníci/-čky: Babiar Michal (Mesto Bratislava, Oddelenie územného plánovania), Cibáková Viera (súkromná vysoká škola VŠEMvs, Bratislava), Conrad Katharina (Mesto Viedeň, oddelenie magistrátu 18 rozvoj miest a územné plánovanie), Čupilová Zuzana (ZMOS, Združenie miest a obcí Slovenska), Fazekas Hannes (starosta Schwechatu), Filip Stanislav (súkromná vysoká škola VŠEMvs, Bratislava), Fúrik Peter (región Bratislava, oddelenie stratégie), Grohmann Paul (Mesto Viedeň, oddelenie magistrátu 18 rozvoj miest a územné plánovanie), Hallová Katarína (CRR-Centrum pre rozvoj regiónov), Hirschler Petra (Technická univerzita Viedeň – oddelenie odboru regionálne plánovanie a regionálny rozvoj), Hochholdinger Nikola (KDZ- Centrum výskumu verejnej správy), Krabina Bernhard (KDZ-Centrum výskumu verejnej správy), Koláriková Andrea (Trnavský samosprávny kraj), Krakolevova Lea (EU-program SK-AT, regionálny úrad Bratislava), Doris Krüger-Röth (Znalostný región FrankfurtRheinMain), Lesigang Alexander (Rakúsky zväz miest), Mittringer Kurt (Mesto Viedeň, oddelenie magistrátu 18 rozvoj miest a územné plánovanie), Nižňanská Marína (CRR-Centrum pre rozvoj regiónov), Obuch Martin (CRR-Centrum pre rozvoj regiónov), Prorok Thomas (KDZ-Centrum výskumu verejnej správy), Rafai Peter (CRR-Centrum pre rozvoj regiónov), Schantl Alexandra (KDZ-Centrum výskumu verejnej správy), Schimek Susanne (vicestarostka Tulln), Schimek Leopold (vysoká škola Tulln), Stickler Andreas (Eco Nova Wiener Neustadt GmbH), Švecová Silvia (CRR-Centrum pre rozvoj regiónov), Rózsa Zoltán (CRR – Centrum pre rozvoj regiónov), Triteos Meidlik Hajnalka (regionálny manažment Dolné Rakúsko/priemyselňa štvrť, projekt RECOM), Zeppelzauer Claus (Ecoplus, projekt CENTROPE).

Moderovanie: Thomas Prorok, KDZ-Centrum výskumu verejnej správy

Medzinárodná expertka: Doris Krüger-Röth, Znalostný región FrankfurtRheinMain

Prednášajúci: Martin Obuch (CRR), Bernhard Krabina (KDZ) a Alexandra Schantl (KDZ)

Vedúci/ca pracovných skupín: Bernhard Krabina (KDZ) a Alexandra Schantl (KDZ)

Organizácia/starostlivosť na mieste: Katarína Hallová (CRR) a Marína Nižňanská (CRR)

Vychádzajúc z 1. odborného workshopu vo Viedni bolo cieľom druhého odborného workshopu v Bratislave, spolu s prítomnými expertami/-kami a praktikmi/-čkami vypracovať a prediskutovať konkrétne oblasti a potenciály spolupráce aj s ohľadom na aspekt spoločného znalostného

regiónu. Centrálné otázky pritom zneli: „Sú mestá a a obce v projektovom regióne pripravenjšie kooperovať, ak sú zároveň aj znalostnou lokalitou?“ a „Posilnila by sa spoločná identita v projektovom regióne jeho zastrešením ako znalostného regiónu?“

Najskôr sa prezentoval stručný prehľad projektu a výsledkov 1.-ho odborného seminára novým účastníkom/-čkam. Na záver sa popri uvedení TwinRegión štúdie zdôraznila aktuálna situácia interkomunálnej spolupráce na Slovensku, v Rakúsku ako aj v projektovom regióne (modely, formy, oblasti spolupráce).

Rakúsko/aglomerácia Viedeň	Slovensko/aglomerácia Bratislava
Dlhá tradícia medziobecnej spolupráce.	Takmer žiadna tradícia medziobecnej spolupráce.
Podmienky zákonného rámca umožňujú medziobecnú spoluprácu (od 1.10.2011 aj za hranicami spolkových krajín aj pri zvrchovaných úlohách).	Podmienky zákonného rámca umožňujú medziobecnú spoluprácu.
Žiadne strategické smerovanie pri podpore medziobecnej spolupráce (formy podpory sa líšia v jednotlivých spolkových krajinách – finančné aj nefinančné)	Iba obmedzená podpora pri výstavbe, rozvoji a realizácii medziobecnej spolupráce (obvykle prostriedky EÚ).
Obvykle ide o dlhodobú spoluprácu (napr. Združenia), predovšetkým v oblasti zásobovania a odvozu odpadu.	Spolupráca má väčšinou charakter projektu, takmer žiadna dlhodobá spolupráca. Dlhšie trvanie partnerstiev je v rámci Twin-Cities (CBC).
Právna forma závisí od oblasti spolupráce.	Spolupráca má väčšinou neformálny charakter. Najviac formalizovaná spolupráca prebieha v rámci zväzov miest so zahrnutím mikroregiónov.
Menšie mestá a obce spolupracujú skôr ako väčšie.	Menšie mestá a obce spolupracujú skôr ako väčšie.
V aglomerácii Viedne sa spolupráca obmedzuje na spoločnú koordináciu a plánovanie (napr. SUM). Finančné prostriedky/podnety doteraz chýbajú (cez hranice spolkových krajín nie je možné viazať prostriedky EÚ ako napríklad v Grazi a Vorarlbergu).	Aj v aglomerácii Bratislava má spolupráca s okolitými mestami a obcami neformálny charakter kvôli silnej roli Bratislavského regiónu.
V Rakúsku je v zásade možné spolupracovať vo všetkých komunálnych činnostiach. Obmedzenia sú len v súvislosti s právnou formou a závisia od typu úloh. Na základe skúseností sa spolupracuje v nasledovných oblastiach:	V aglomerácii Bratislava sa aktuálne spolupracuje v nasledovných oblastiach: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Zásobovanie a odvoz odpadu (infraštruktúra) ☐ Turizmus a marketing miesta ☐ Obnoviteľná energia

☐ Zásobovanie a odvoz odpadu ☐ Regionálny a hospodársky rozvoj/turizmus ☐ Voľnočasové zariadenia ☐ Sociálne služby ☐ Vzdelávanie (školy) ☐ Vo vybraných zvrchovaných úlohách (napr. stavebné právo) ☐ Vo vybraných interných úlohách verejnej správy (napr. obstarávanie) ☐ Ochrana pred katastrofami ☐ Záchranná služba	☐ Vzdelávanie ☐ Kultúra ☐ Územné plánovanie (len výmena informácií, žiadne spoločné plánovanie) ☐ Delené služby (stavebné povolenia)
---	---

Ako cezhraničné oblasti spolupráce mohli byť identifikované nasledovné oblasti, zatiaľ čo kľúčovým nástrojom programov EÚ je Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko:

- Znalostná ekonomika
- Životné prostredie a obnoviteľné energie
- Vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie
- Územné plánovanie
- Turizmus a kultúra
- Odpadové hospodárstvo

Prezentácia status quo sa doplnila výsledkami analýz medzinárodných najlepších skúseností, na základe ktorej by mohli byť nasledujúce kritériá predpokladom pre fungovanie cezhraničnej spolupráce:

- Spolupráca by mala **posilňovať identitu**.
- Spravidla je jednoduchšie iniciovať spoluprácu prostredníctvom **prierezových tém** (napr. podpora inovácií, ochrana životného prostredia atď.) ako cez klasické komunálne služby ako napr. zásobovanie vodou a odkanalizovanie odpadových vôd.
- Ťažisko väčšiny spoluprác leží na **plánovaní**, strategickom zameraní a prezentácii navonok.
- Kombinácia faktorov posilnenie identity-prierezové témy-plánovanie umožňuje ako následok **konkrétne samostatné projekty** (financovanie a realizáciu).
- Ďalším dôležitým predpokladom spolupráce je to, aby oblasti spolupráce spadali do pôsobnosti poprípade **oblasti pôsobenia miest**.
- Zahnutie všetkých relevantných **účastníkov(stakeholder/aktérov)** je možné identifikovať ako ďalší faktor úspechu.
- Stupeň formalizácie závisí od spôsobu spolupráce a cieľa spolupráce. Na základe medzinárodných príkladov môžeme konštatovať, že spočiatku je výhodou **menší stupeň formalizácie**, aby bolo možné jednoduchšie napojiť účastníkov(stakeholder)/aktérov.

V nadväznosti na uvedené sa diskutovalo v dvoch paralelných pracovných skupinách o šiestich vybraných oblastiach spolupráce, zisťovala sa ich relevantnosť a spracovali sa konkrétne opatrenia spolupráce v týchto oblastiach. Oblasti spolupráce sa definovali na základe spomínaných výsledkov štúdie. Ako kritériá hodnotenia slúžili znaky (posilňovanie identity, prierezové témy, medzinárodné najlepšie skúsenosti- národné deficity, mesto-téma-pôsobnosť mesta, nedostatočné súčasné aktivity), ktoré boli identifikované na prvom odbornom workshope ako rozhodujúce pre úspešnosť a obzvlášť podporujúce spoluprácu, a identifikované tiež na základe skúseností z medzinárodných príkladov (úspešné príklady z Rakúska a Slovenska), ako aj na základe interview so zástupcami/-kyňami miest v projektovom regióne.

Pracovná skupina 1:

- Informačná a komunikačná platforma TwinRegiónu
- Organizácia a ďalšie vzdelávanie – transfer know-how cez spoločenstvá ďalšieho vzdelávania a spolupráca univerzít
- Podpora udržateľného rozvoja – využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Pracovná skupina 2:

- Transparentnosť a koordinácia miestnych a regionálnych rozvojových plánov
- Spoločný ekonomický rozvoj
- Spoločný regionálny a mestský marketing ako aj budovanie identity

Ergebnisse der Arbeitsgruppen:

Pracovná skupina 1	Pracovná skupina 2
Všetky tri navrhované témy sú relevantné oblasti spolupráce (v týchto oblastiach sa už vyskytujú aj príklady a skúsenosti, napr. PUMAKO, Innovmat, ITE). Ako dodatočná oblasť sa spomenul krízový manažment/ochrana pred katastrofami.	Všetky tri navrhované témy sú relevantné oblasti spolupráce (v týchto oblastiach sa už vyskytujú aj príklady a skúsenosti).
Samostatné projekty potrebujú nadradené ciele a vízie.	Nadradené stratégie verzus malé konkrétne projekty: Základná myšlienka/nadradené zastrešenie značkou TwinRegión (podpora identity) – chýba! - Malé konkrétne projekty podporujú vznik ďalšej spolupráce („bottom up“, „low hanging fruits“)
Opatrenia: - Databáza znalostí k alternatívnym energiám - Znalostný portál pre občanov/-ky k téme krízového manažmentu a	Opatrenia: - Spoločné služby investorom?

ochrany pred katastrofami	
<p>Výzvy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - viac zapájať menšie mestá/obce - zlepšiť dostupnosť - budovať/posilňovať identitu regiónu - zabezpečiť udržateľnosť (pokračovať v iniciatívach aj po vyčerpaní prostriedkov EÚ, mala by to prevziať verejná vláda) 	<p>Výzvy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - musí existovať politická vôľa - musí byť zabezpečené udržateľné financovanie - musí byť zlepšená dostupnosť - musia sa vybudovať vhodné štruktúry na prepojenie a realizáciu spolupráce (napr. "Združenie podpory ekonomiky")

Ako príprava na záverečnú diskusiu v pléne k téme „Je TwinRegión znalostným regiónom?“ prezentovala pani **Doris Krüger-Röth Znalostný región FrankfurtRheinMain**, a síce aj s ohľadom na projektový región (pozri podklady k prednáške na www.twinregion.eu). Jej kľúčové výroky boli:

- Znalosti sú vhodné ako téma pre cezhraničnú spoluprácu
- Centrálne je dôležité zosieťovanie, tiež ako dôležitý faktor lokality (v znalostnom regióne FrankfurtRheinMain existuje v súčasnosti 75 sietí)
- Znalosti oslovujú mnoho rôznych cieľových skupín
- Predpokladom pre etablovanie znalostného regiónu je spoločný cieľ
- Spoločné sprístupnenie na trh sa spočiatku môže uskutočniť prostredníctvom internetovej platformy
- Vytvorenie atlasu znalostí môže byť kvantitatívnym ukazovateľom
- Kvalitatívne ukazovatele by mohli byť napríklad kvalita života, otvorenosť atď.
- Konkrétne opatrenia: napr. spoločný veľtrh pre určité cieľové skupiny

Stanovisko starostu Fazekasa (Schwechat): podpora podľa spoločného plánu (projekty sa v súčasnosti v obci stretávajú s nevládou), vytvorenie tzv. „kontaktných miest“ s partnermi na rovnakej zrakovej úrovni. Odstránenie rečových bariér je nevyhnutné – malo by sa riešiť už na školách.

Stanovisko Zeppelzauera (Ecoplus, projekt CENTROPE): Región Centrope je už v súčasnosti definovaný ako znalostný región (už je aj atlas vedomostí k dispozícii) a v jeho rámci sú hlavnou témou inovácie. Napriek tomu chýba zatiaľ spoločná identita, a preto sa aj veľmi ťažko etabluje „znalostný región Centrope“.

Z následnej diskusie na záver vyplynulo, že je potrebné ďalej pracovať na vybraných oblastiach spolupráce a treba vytvoriť akési „vodítka“ spolupráce pre obce. S ohľadom na *znalostný región TwinRegión* je dôležité vymedzenie *znalostného regiónu Centrope!*

Tento projekt je financovaný z prostriedkov spoločenstva Európskej únie.